

Ribaan maali? Islaamni ribaa maal jedhee ilaala? Qur'aanaa fi Hadiisni waa'ee ribaa maal nu barsiisu? Barruu kana keessatti hiika ribaa, gosoota isaa, ragaa Qur'aanaa fi Hadiisaa, akkasumas sababoota ribaan Islaama keessatti dhoorkamaa ta'e ni ilaalla.

Ribaan Maali?

Ribaa jechuun, akka waliigalaatti, maallaqa ykn qabeenya liqii kennuun dabalata murtaa'e ykn faayidaa shari'aan hin hayyamne gaafachuu jechuudha.

Islaamni daldala halaalaa fi ribaa addaan baaseera. Rabbiin Subhaanahu wa

Ta'aalaa Qur'aana keessatti akkana jedha: "Rabbiin daldala halaala godhe; ribaa immoo haraama godhe."

(Suuratul-Baqarah 2:275)

Kanaaf, bu'aan daldalaa fi ribaan waan tokko miti. Daldalli seera Islaamaa keessatti ulaagaalee isaa guutuudhaan

halaala ta'uu danda'a; ribaan garuu
dhoorkaadha.

Ragaa Qur'aanaa Waa'ee Ribaa

Rabbiin Subhaanahu wa Ta'aalaa akkana
jedha:

“Yaa warra amanitan! Rabbiin sodaadhaa;
waan ribaa irraa hafe yoo dhuguma
mu'minoota taataniif dhiisaa.”

(Suuratul-Baqarah 2:278)

Aayah itti aanu keessattis akeekkachiisa
cimaa dhufeera:

“Yoo akkas hin goone, lola Rabbiitii fi
Ergamaa Isaatiin beeksisa.”

(Suuratul-Baqarah 2:279)

Aayah kana irraa ribaan dhimma salphaa
akka hin taane hubanna. Muslimni
qabeenya isaa keessatti halaalaa fi
haraamaa adda baasuu qaba.

Hadiisni Waa'ee Ribaa Maal Jedha?

Nabiyyiin Muhammad ﷺ ribaa ilaalchisee
akeekkachiisa cimaa kennaniiru.

Jaabir رضي الله عنه akka gabaasetti:

Ergamaan Rabbii ﷺ nama ribaa nyaatu,
nama isa kaffalu, nama isa barreessu fi
ragoota isaa abaare; isaan hundi walqixa
jedhan.

(Sahih Muslim)

Hadiisni kun namni ribaa kallattiidhaan
fudhatu qofa osoo hin taane, hojii ribaa
keessatti hirmaatanis akka irraa of eegan
akeeka.

Gosoota Ribaa

Barattoonni fi qorattoonni fiqihii ribaa
gosoota adda addaatti qoodu. Isaan
keessaa:

1. Ribaa Liqii

Namni tokko nama biraatiif qarshii
liqeeffatee, yeroo deebisu qarshii
dabalataa murtaa'e akka kaffalu waliigaluu
fakkeenyaaf ribaa liqii keessatti ramadama.

2. Ribaa Daldalaa

Qabeenya ribaan walqabatu tokko tokko

wal jijjiiruun, ulaagaalee shari'aa hin guunne yoo ta'e, ribaa keessatti kufuu danda'a.

Kanaaf, dhimma akkanaa keessatti beekumsa fiqihii fi gorsa nama beekaa barbaaduun barbaachisaadha.

Ribaan Maaliif Dhoorkame?

Ribaan Islaama keessatti dhoorkamaa ta'uu isaa keessatti hikmaawwan hedduun jiru. Isaan keessaa:

Qabeenya namaa karaa sirrii hin taaneen fudhachuu irraa ittisa.

Nama rakkoo maallaqaa keessa jiru caalaatti akka hin rakkifne eega.

Haqa fi walqixxummaa hawaasaa jajjabeessa.

Daldala dhugaa fi hojii bu'aa qabu jajjabeessa.

Muslimni qabeenya isaa karaa halaalaa barbaadu akka filatu barsiisa.

Daldalaa fi Ribaa Garaagarummaan Maalii?

Qur'aanni daldalaa fi ribaa addaan
baaseera.

Daldala keessatti: namni tokko oomisha
ykn tajaajila dhiyeessa; balaa, hojii fi itti
gaafatamummaa daldalaa qaba; bu'aan
isaa haalota daldalaa irratti hundaa'a.

Ribaa keessatti: liqii ykn waliigaltee tokko
irratti dabalata murtaa'e ykn faayidaa
shari'aan dhoorke jiraachuu danda'a.

Kanaaf Muslimni yeroo maallaqa isaa hojii
irra oolchu, waliigaltee isaa maal akka ta'e,
bu'aan sun eessaa akka dhufu fi shari'aan
maal akka jedhu beekuu qaba.

Ribaa Irraa Akkamitti Of Eeguu Dandeenya?
Waa'ee ribaa fi daldala Islaamaa barachuu.
Waliigaltee maallaqaa mallatteessuu dura
sirriitti dubbisuu.

Waan hin beekne nama beekaa gaafachuu.
Liqii fi invastimantii keessatti ulaagaalee
waliigaltee hubachuu.

Galii halaalaa barbaaduu.

Waan shakkisiisaa ta'e irraa of qusachuu.
Yoo Namni Ribaa Keessa Seene Maal
Godha?

Namni tokko dhimma ribaa keessa seenee
yoo qalbii isaa keessatti tawbaa dhugaa
godhe, Rabbiitti deebi'uu qaba. Qalbii isaa
keessatti gaabbuu, hojii haraamaa sana
dhiisuu fi gara waan halaalaatti ce'uuf
carraaquu qaba.

Dhimmoota qabeenya ribaa, liqii, baankii
ykn waliigaltee addaa qaban keessatti
garuu murtii dhuunfaa kennuu irra, nama
beekaa fi amanamaa kan Qur'aanaa fi
Sunnah sirriitti beeku gaafachuun filannoo
sirrii dha.

Xumura

Ribaan Islaama keessatti dhimma cimaa fi
dhoorkamaa dha. Qur'aanaa fi Hadiisni
Muslimoota ribaa irraa akka fagaataan
akeekkachiisu.

Kanaaf, Muslimni qabeenya isaa argachuu

fi guddisuu yeroo barbaadu, karaa
halaalaa, amanamaa fi shari'aa waliin
walsimu barbaaduu qaba.

Qabeenyi halaalaa xiqqoo ta'us barakaa
qaba; Muslimni immoo barakaa fi eebba
Rabbii barbaaduu qaba.

Ragaa Ijoo

Qur'aana, Suuratu Al-Baqarah 2:275

Qur'aana, Suuratu Al-Baqarah 2:278–279

Sahih Muslim — Hadiisa Jaabir رضي الله عنه

waa'ee ribaa